

Antonio
Skármeta

ΕΝΑΣ ΑΠΟΜΑΚΡΟΣ ΠΑΤΕΡΑΣ

Μετάφραση: Αγγελική Βασιλάκου

ΝΟΥΒΕΛΑ

ΕΝΑΣ ΑΠΟΜΑΚΡΟΣ ΠΑΤΕΡΑΣ

ΕΝΑ

Είμαι ο δάσκαλος του χωριού. Μένω κοντά στον μύλο. Κάποιες φορές, ο άνεμος πασπαλίζει το πρόσωπό μου με αλεύρι.

Έχω μακριά πόδια και οι άυπνες νύχτες έχουν χαράξει μαύρους κύκλους κάτω από τα μάτια μου.

Σκαρώνω τη ζωή μου με τα απλά υλικά της υπαίθρου: τα αγκομαχητά του τοπικού τρένου, τα χειμωνιάτικα μήλα, την υγρασία πάνω στη φλούδα των λεμονιών που άγγιξε η πρωινή πάχνη, την υπομονετική αράχνη στη σκιά της κάμαράς μου, το αεράκι που αναδεύει τις κουρτίνες.

Η μητέρα μου πλένει πελώρια σεντόνια στη διάρκεια της μέρας, και τα βράδια ακούμε θέατρο στο ραδιόφωνο πίνοντας μελισσόχορτο, ώσπου το σήμα χάνεται ανάμεσα στους δεκάδες σταθμούς της Αργεντινής που κατακλύζουν τις νυχτερινές συχνότητες.

ΔΥΟ

Το χωριό μου, το Κοντούλμο, είναι μικρότερο από το γειτονικό Τραϊγκέν. Πριν φύγω για την πρωτεύουσα για να γίνω δάσκαλος, τέλειωσα το λύκειο στο Ανγκόλ, μια κωμόπολη κάπως μεγαλύτερη από το Τραϊγκέν. Εκεί πέρασα μια βαριά αναιμία και οι γιατροί μου συνέστησαν μωρουνέλαιο Scott και τονωτικές ενέσεις.

Στο νοσοκομείο μνήθηκα στο βίτσιο των φτηνών τοιγάρων από μια νοσοκόμα. Για να συντηρώ αυτή τη συνήθεια, που μου προκάλεσε τελικά βρογχίτιδα, αναγκάστηκα να βρω μια πρόσθετη απασχόληση.

Κάτι εντελώς περιστασιακό, μια δουλειά του ποδαριού. Μία φορά την εβδομάδα, δίνω στον οδηγό του φορτηγού που έρχεται να παραλάβει τα σεντόνια που πλένει η μητέρα μου για το ξενοδοχείο του Ανγκόλ μερικά ποιήματα μεταφρασμένα από τα γαλλικά. Ο διευθυντής της εφημερίδας τα δημοσιεύει στο κυριακάτικο φύλλο.

Ο πατέρας μου είναι Γάλλος. Γύρισε στο Παρίσι πριν από έναν χρόνο, μόλις εγώ πήρα το πτυχίο μου και επέστρεψα στο Κοντούλμο.

Εγώ αποβιβαζόμουν από το τρένο κι εκείνος επιβιβαζόταν.

Με φίλησε απεγνωσμένα στα μάγουλα, ενώ η μητέρα μου περίμενε στην αποβάθρα ντυμένη στα μαύρα. Η επιστροφή μου στο σπίτι δεν αναπλήρωσε ποτέ το κενό του πατέρα. Συνήθιζε να τραγουδάει το «J'attendrai», το «Les feuilles mortes» και το «C'est si bon».

Εκτός αυτού, έφτιαχνε ένα ωραίο τραγανό ψωμί, την μπαγκέτα, που δεν είχε καμία σχέση με τα παραδοσιακά ψωμιά του τόπου μας, τις μαρακέτας και τις κολίσας. Συνήθιζε επιπλέον να πηγαίνει στην αγορά πορτοκάλια και λεμόνια. Κάθε μέρα περνούσε από τον μύλο για αλεύρι, κι έτσι ξεκίνησε η φιλία του με τον ιδιοκτήτη. Όταν έφυγε ο πατέρας, δεν κατάφερα να συνεχίσω την τέχνη του στις μπαγκέτες, διατήρησα όμως τη φιλία του με τον μυλωνά.

Αυτός ξέρει για τον πατέρα πιο πολλά κι απόμένα.

Ξέρει περισσότερα κι από την ίδια μου τη μάνα.

ΤΡΙΑ

Όταν έφυγε ο πατέρας, η μητέρα μου μαράθηκε ξαφνικά. Δες και σβήστηκε από μια ριπή παγωμένου ανέμου.

Κι εγώ υπεραγαπούσα τον πατέρα μου. Και ήθελα κι αυτός να με αγαπάει. Αλλά έλειπε συνέχεια. Τις νύχτες έγραφε γράμματα στη φορητή μου Remington, τα στοίβαζε στο γραφείο και μου τα έδινε να τα πάω στο φορτηγό που ερχόταν να παραλάβει τα σεντόνια. Ήταν γράμματα, έλεγε, για τους φίλους του. «Mes vieux copains».¹

Κάποιες φορές, πάνω στο ποτό, του μυλωνά του ξεφεύγουν κάτι μισόλογα κι εγώ ακούω προσεκτικά. Όμως είναι στοιχεία που δεν οδηγούν πουθενά. Σωπαίνει μιλώντας. Ή μιλάει *σωπαίνοντας*. Σαν να τον έδενε με τον πατέρα μου μια μυστική συμφωνία. Un jurement de sang.²

¹ Σ.τ.Μ.: Γαλλικά στο πρωτότυπο: «Οι παλιοί μου φίλοι».

² Σ.τ.Μ.: Γαλλικά στο πρωτότυπο: «Ένας όρκος αίματος».

Όταν ο Πιερ αποφάσισε να φύγει, εγώ έπαιρνα το πτυχίο μου στο Σαντιάγο.

Μία βδομάδα πριν φτάσω στο Κοντούλμο με το δίπλωμα του δασκάλου ανά χείρας, είπε στη μάνα μου πως τον περίμενε ένα καράβι στο λιμάνι του Βαλπαραΐσο και πως το αγιάζι του χιλιάνικου νότου τού περόνιαζε τα κόκαλα.

Εγώ αποβιβαζόμουν από το τρένο, κι εκείνος επιβιβαζόταν στο ίδιο βαγόνι.

Στον νότο της Χιλής, τα τρένα βγάζουν καπνό. Ο πατέρας μου δεν έπρεπε να φύγει το ίδιο κιόλας βράδυ που έφτασα. Δεν πρόλαβα ούτε καν τη βαλίτσα μου να ανοίξω για να του δείξω το πτυχίο μου. Με τη μητέρα μου ξεσπάσαμε σε κλάματα.

ΤΕΣΣΕΡΑ

Τα κείμενα που μεταφράζω είναι απλά. Πράγματα που ο κόσμος εδώ γύρω καταλαβαίνει. Ποιήματα του Ρενέ Γκι Καντού. Στίχοι της υπαίθρου και όχι καθεδρικοί ναοί των λέξεων. Στο Σαντιάγο, αντίθετα, οι εφημερίδες δημοσιεύουν μνημειώδεις στίχους, που παραπέμπουν στην ελληνική και ρωμαϊκή αρχαιότητα, σμιλεμένους πάνω σε μάρμαρο, και που στοχάζονται την αιωνιότητα της ομορφιάς. Δημοσιεύονται στην πρωτεύουσα, στην εφημερίδα *El Mercurio*, με εικονογραφήσεις από το Παρίσι και τη Ρώμη, και κάτω από το κείμενο, εντός παρενθέσεως, αναγράφεται το όνομα του μεταφραστή.

Εδώ, στην επαρχία, η ομορφιά δεν κρατάει για πάντα.

Πού και πού βάζω στον φάκελο με τις μεταφράσεις και κάποιο δικό μου κείμενο, με τη θερμή παράκληση προς τον διευθυντή να εξετάσει το ενδεχόμενο δημοσίευσης.

Η ζωή του νεαρού Ζακ θα σημαδεύει για πάντα από την εγκατάλειψή του από τον πατέρα του, Πιερ. Ο χρόνος κυλά και εκείνος και η μητέρα του εξακολουθούν να περιμένουν νέα του Πιερ, παγιδευμένοι ανάμεσα στις κοινωνικές συμβάσεις και τα κουτσομπολιά του μικρού τους χωριού, στη νότια Χιλή.

Ο Ζακ είναι πλέον δάσκαλος, όταν ένας δεκαπεντάχρονος μαθητής του, ο Αουγκούστο, του ζητάει να τον συνοδέψει με το τρένο στην πόλη για τα γενέθλιά του.

Αυτό το ταξίδι όμως κρύβει μια απροσδόκητη έκπληξη για τον Αουγκούστο, αλλά κυρίως για τον Ζακ.

Ένα βιβλίο για την πατρική αγάπη, τις δεύτερες ευκαιρίες και τη δύναμη του πεπρωμένου, από έναν από τους σημαντικότερους συγγραφείς της Λατινικής Αμερικής.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

www.klidarithmos.gr

ISBN 978-960-645-894-1

9 789606 458941